

СХВАЛЕНО

Вченою радою Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка
(протокол № 5 від «01» грудня 2025р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка

Євген СОБОЛЬ

«02» грудня 2025 р.

**Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників
усіх фахів та категорій за напрямом:
Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в
умовах інклюзивної освіти**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти
Розробники	Доларес Завітренко, Олена Нагорна
Напрямок (найменування)	створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами
Форми підвищення кваліфікації	інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, очно-дистанційна, Google Workspace for Education), дуальна. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.
Вид підвищення кваліфікації	навчання за програмою підвищення кваліфікації
Цільова аудиторія	Вчителі та асистенти вчителя (вихователя) у сфері інклюзивного навчання; педагогічні працівники усіх фахів та категорій
Мета програми	підвищення кваліфікації педагогічних працівників для розвитку спеціальних компетентностей у галузі інклюзивної освіти; готовність до забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами
Зміст програми (анотація)	Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, концепції Нової української школи, Базового компонента дошкільної освіти та стратегії реформування спеціальної освіти. Мета програми досягається через такі освітні компоненти: 1. Особливості соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. 2. Ролі та завдання асистентів учителів в умовах інклюзивного навчання на рівні базової середньої освіти. 3. Комфортний і ефективний перехід учнів з особливими освітніми потребами від початкової до базової освіти. 4. Планування роботи асистента вчителя, оптимізація

	діяльності з ведення документації. 5. Технології підтримки персоніфікованого інклюзивного освітнього середовища з урахуванням нозології дитини.
Обсяг програми (тривалість)	30 годин або 1,5 кредити ЄКТС з урахуванням самостійної роботи
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо).	<i>Загальні компетентності:</i> • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. • Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. • Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. • Здатність працювати в команді. • Здатність до міжособистісної взаємодії. <i>Фахові компетентності:</i> • Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. • Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. • Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. • Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. • Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів. • Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. • Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами. • Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації. • Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції. • Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

	• Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Види діяльності	Лекція, практичне заняття, інструктивно-методичне заняття, тренінг, конференція з обміну досвідом, самостійна робота
Результати підвищення кваліфікації	Підсумковий контроль, який включає вихідне тестування
Строки виконання програми	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2026 рік
Місце виконання програми	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка вул. Шевченка, 1, м. Кропивницький
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації

Орієнтовні теми виступів під час проведення конференції з обміну досвідом роботи для вчителів дефектологів:

1. Створення умов для організації навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти.
2. Організація роботи інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти.
3. Робота асистента-вчителя в інклюзивних класах.
4. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.
5. Вирішення освітніх проблем в учнів з обмеженими можливостями.
6. Інноваційні освітні технології та психолого-педагогічний супровід в системі спеціальної освіти учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.
7. Використання освітніх технологій у процесі навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.
8. Альтернативна комунікація в роботі з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку.
9. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.
10. Основи педагогічної майстерності спеціального педагога.

У результаті підвищення кваліфікації слухачів мають бути досягнені такі результати навчання:

ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН 3. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

ПРН 4. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН 5. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН 6. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

Список рекомендованої літератури:

Нормативно-правові документи

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні від 12.01.2021 р. № 33 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Закон України «Про дошкільну освіту» (редакція від 01.01.2021). Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
3. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» від 05.06.2014 р. № 1324-VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
5. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
6. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» від 19 жовтня 2021 року № 755-21, затверджений Наказом Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
7. Рашкевич Ю. Компетентнісний підхід у побудові освітніх програм [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentivbolonskoho-protsesu.html?download=31:kompetentnistnyi-pidkhd-u-pobudoviosvitnikh-prohram&start=20>.
8. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti>.
9. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада

України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivniki>

Керівник

навчання за програмою

Доларес ЗАВІТРЕНКО